

DOMOVINA

izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petje vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četr let 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Slovenskemu narodu na Štajarskem.

Ob priliki bližajočih se deželnozborskih volitev kličemo neutrudljivo v svet, čez naše slovenske poljane in v gorske doline Spodnje Štajarske, pa do zdaj nismo opazili dovolj znakov, da naši klici slabo slišče slovenska ušesa dosežejo, nismo še začuli dovolj odmeva. — Volilno gibanje, ki je za slovenski narod na Štajarskem toli važno, nam po svoji vsestranosti in živosti še ne ugaja prav. Hočemo videti, da ta podivjajoča spodnještajarska zemeljska ploščina v živnejše valovje vzkipi, dostojno, mogočno, da bode svet poučila, da tukajšnji slovenski narod ne spi in ne drema več, ampak da živi, napreduje in raste. Zato danes zopet kličemo k mnogo živahnejšim pripravam za volilno borbo, nego smo jih doslej opazili.

Slovinci smo se doslej zmiraj pritoževali, da ne pridemo do veljave, ker je pri volitvah odločilen pritisk na naše gospodarsko odvisne volilce s strani narodu sovražnih gospodarjev. Če bi smel vsak voliti po svoji vesti in volji, da bi ne imel pričakovati škode, tedaj bi se pokazalo, koliko prebivalcev na Spodnjem Štajarskem slovensko čuti; tako se je zmiraj govorilo in pisalo. Naj bi nas Slovencev prihodnje neposredne volitve v tem oziru ne postavile na laž! Zdaj se bode ime poslanca napisalo na listek, oziroma volilec bode lahko listek položil molče v nabiralnik na volišču in živ krst ne bo vedel, koga je kdo volil, nihče ne bode zasledovan zaradi volitve od onega, od katerega je kruhovno odvisen. Če bi pa zdaj naši volilci bili malomarni, tedaj bi pokazali, da je vse dosedanje tarnanje bilo le laž in sramoten izgovor. Zdaj pokažite, da ste možje, ne ozirajte se na grajo ali pohvalo, volite po svoji vesti in po svojem srcu. Vsi, ki imate vpliv na ljudstvo, glejte, da se potrudite, da s poukom dosežete veliko udeležbo volilcev pri volitvah, pri katerih velja prosta volja. Ako bi naši takozvani izobraženejši sloji ne storili s poukom ljudstva in dobrim vzgledom svoje dolžnosti, kar se bode po izidu volitev javno pokazalo, tedaj naj nam nikdar več ne pridejo s pritožbami, da se za posamezne volilne okraje premalo doseže s strani poslancev. Tedaj bi obveljale besede, da posamezni sloji ljudstva od poslancev radikalno politiko in velike uspehe zahtevajo, a sami radikalne politike niti najmanj nočejo poznati. — Ponavljamo, kar smo v našem listu v zadnjem času že mnogokrat povdarjali, da namreč udeležba pri prihodnjih deželnozborskih volitvah naj vladi in nasprotnikom naroda pokaže, da nas ni le mnogo po številu, ampak, da se naš narod vseskozi tudi svojih pravic zaveda, in da ima zmisel za ustavno dovoljeni boj za doseg te svojih pravic na gospodarskem, kulturnem in socialnem polju.

Volilni odbori, okrajni in krajevni! Glejte, da ste prihodnje tedne na svojih mestih! Kandidat sedmerih sodnijskih okrajev celjskega okrožja imel bode v vsakem okraju po eno veliko zborovanje, na katerem bode govoril o svojih namenih kot vaš poslanec. — Storite, da se

ljudstvo teh shodov v obilem številu udeleži. — Najmanj vsi župani in vplivni možje okraja se morajo udeležiti.

Kandidat za poslanski mandat bode imel sledeče volilne shode, na katerih bode razvijal svoj program, na katerih bodo pa nastopili tudi drugi govorniki:

V nedeljo, dne 14. avgusta dopoldne v Šoštanju za vse kraje šoštanjkega okraja in tudi bližnje kraje drugih sosednih okrajev.

Isti dan popoldne volilni shod v Slovenjem gradu za ves slovenjegraški sodnijski okraj.

V nedeljo, dne 21. avgusta ob uri, ki se še pravočasno naznani, volilni shod pri Sv. Frančišku Ksaveriju za vso zgornjo savinjsko dolino od Mozirja do Gornjega grada in Solčave.

V nedeljo, dne 28. avgusta bode zborovanje na Vranskem za ves vranski okraj, ura se še določi.

Prvo nedeljo v septembru in sicer dne 4. septembra bode g. Ferdo Roš z drugimi govorniki vred zboroval v Konjicah in je pričakovati ta dan udeležbe vseh zavednih volilcev tega okraja.

Na praznik, dne 8. septembra je volilni shod v Žalcu.

Dne 11. septembra pride na vrsto Laški trg. Slednjič se priredi še za Celje in okolico velik ljudski shod tik pred volitvami, namreč dne 18. septembra.

Na ta način se bodo v vsakem izmed teh okrajev mogli volilci razgovarjati s svojim bodočim poslancem, naznaniti njemu svoje želje, on pa ljudstvu razjasniti, na kak način hoče delovati kot poslanec v deželnem zboru za na predek slovenskega ljudstva na Spodnjem Štajarskem.

Toliko za danes, več o volitvah v prihodnjih številkah.

Celjske in štajarske novice.

— Volilni shodi. Opozarjamo na današnji uvodni članek, v katerem so napovedani volilni shodi za prihodnje volitve v splošnem volilnem razredu.

— Pevske vaje. Pn. članice in člani „Celjskega pevskega društva“ opozarjamo na veliko veselico, ki se bo vršila povodom otvoritve „Narodnega doma“ v Brežicah. „Celjsko pevsko društvo“ se udeleži te veselice s polnim mešanim zborom. Vaje za petje se bodo vršile vsak torek in petek. Danes prva vaja. Ker je le še štirinajst dni časa in imamo torej le še štiri skupne vaje, je pač potrebno, da se p. n. pevke in pevci udeležujejo polnoštevilno in točno vseh vaj, ker le tedaj bomo mogli tako nastopiti, kakor se pričakuje od nas Celjanov. Nadejamo se torej, da ne bo nihče izostal.

— Zaupno posvetovanje v volilnih zadevah se vrši v soboto, dne 6. t. m. ob 8. uri zvečer v veliki gostilniški sobi v „Narodnem domu“!

— Zaupno posvetovanje za volitve v običnem volilnem razredu se je vršilo prošli petek v „Skalni kleti“. Domenilo se je, da naj se do prihodnje sobote, dne 6. t. m., pripravi kolikor mogoče materiala za natančno sestavo volilnega imenika. Vsa društva in vsak posameznik naj gleda na to, da bo poizvedel v

svojem krogu za naše ljudi, kateri imajo pravico voliti v tem volilnem razredu. V soboto se bo vršilo v veliki dvorani „Narodnega doma“ zopet zaupno posvetovanje. Za to posvetovanje naj že vsak pripravi imena vseh mu znanih volilcev, posebno uslužbencev itd. Najboljše je, da si jih vsak že doma napiše na listek, da se bodo potem vpisali v skupni imenik. Stvar je velikanske važnosti in zato opozarjamo vse naše zavedne ljudi, da naj se udeleže tega posvetovanja v največjem številu. Vse podatke v tej zadevi daje uredništvo „Domovine“, kjer se tudi lahko že med tednom naznanjajo imena volilcev.

— Celjski Slovenci so pričeli za bodoče deželnozborske volitve živahno delovanje. Ker je gotovo vsak celjski Slovenec trdno prepričan, da bo mestni urad gledal nato, da bo čim manj slovenskih volilcev v Celju, se je sklenilo storiti vse, da bo prišel zadnji slovenski volilec v Celju do svoje pravice. Vsak Slovenec torej, kdor je dovršil 24 let in biva že 6 mesecev v Celju, mora priti na volišče. Da pa bo ob reklamacijskem roku mogoče natanko gledati na prste magistratnim gospodom, se moramo pač tudi mi potruditi, da bomo v tem oziru storili svojo dolžnost. Vsak, kdor ve za kakega slovenskega volilca, naj prijavi natančno ime in bivališče dotičnika v našem uredništvu, kjer se tudi dajejo vsa tozadevna pojasnila. Da pa ne bo prišlo vse delo šele zadnje dni na kup, prosimo, da se to stori takoj, da nam bo delo vsaj nekoliko olajšano.

— Shod zaupnih mož za občine Št. Andraž, Št. Ilj, Št. Janž, Skale in Velenje, se je vršil prošli nedeljo. Vsi zaupniki so se enoglasno izrekli za kandidacijo gosp. župana Roša. — Ob priliki blagoslovljenja nove brizgalnice v Šmartnem na Paki je bilo tudi govora o bodoči volitvi. Ljudstvo je navdušeno za našega kandidata.

— Še enkrat celjsko šolsko vprašanje. Razodetje vprašanja ljudske šole za celjsko okolico je napravilo v vseh slovenskih krogih globok vtis. Take sramote prebivalstvo celjske okolice pač ni zaslužilo. Že letos je bilo blizu sto šolskih otrok v celjski okolici brez šolskega pouka. Število analphabetov bode pa vsled novih razmer moralo stahovito narasti. Toda vključ tem žalostnim pričakovanjem so vsi ljudje, ki imajo kaj vesti, trdno na stališču, da se v šolnino ne sme privoliti. Obžalovali bomo, ako bodo šolske sestre pri svojem namenu vztrajale. Dočim smo bili dozdej nasproti njim na stališču hvaležnosti za to, kar so za našo dečo storile, spremenilo bi se naše razmerje nasproti njim z uvedenjem šolnine v — bojno razmerje. Šolnina, enkrat uvedena, bi se zdobra več ne odpravila, in v stalno obremenitev našega kmetijskega ljudstva s tako krutim davkom nikdar ne privolimo, če tudi bi prišli stem v navskrižje z interesi posameznikov. Šolsko vprašanje se mora prihodnje dni vzeti natančno v pretres in bode treba v vsaki vasi celjske okolice v ta namen prirediti zborovanje ter doseči strogo enotno postopanje.

— Deška okoliška šola v Celju je zvršila tekoče šolsko leto na običajen način v petek, dne 29. julija 1904. V začetku šolskega leta je pobajalo zavod 393 dečkov, koncem šolskega leta bilo jih je 329. Od teh je bilo za višji razred, oziroma oddelek sposobnih 232 — med

temi 55 odlikašev, — 88 nesposobnih, a 9 je bilo neredovanih. V šolskem letu 1903/4, bilo je v šolskem okolišu „Celje okolica“ 532 dečkov, ki so bili postavno zavezani šolo obiskovati. Izmed teh je obiskovalo nemško ljudsko šolo v Celju 153, ostanek — odštevši obiskovalce slov. okoliške šole — obiskoval je druge tuk. zavode: gimnaziji in meščansko šolo; 6 dečkov radi telesnih hib sploh nobene šole obiskovalo ni. Deška okoliška šola v Celju imela je v minolem šolskem letu 5 def. razredov z 2 prov. paralelki, 6 učnih sob je bilo v šolskem poslopu v novi uliči št. 9, a ena soba je bila v učne svrhe najeta v Kodermanovi hiši v gosposki ulici. Ob zvršetku šolskega leta šteli so posamezni razredi nastopna števila: I. razred a) 46 učencev, I. razr. b) 48, II. razr. 66, III. razr. a) 47, III. razr. b) 30, IV. razr. 56, V. razr. 36 učencev. Učne sobe so prave mučilnice ter v higijeničnem oziru nikakor ne ustrezajo najskromnejšim postavnim zahtevam. Kar se prostornosti tiče, zadostujete le dve sobi; ostale sobe bi ob normalnih razmerah posamno nudile prostora k večjemu za 30 učencev! Poučevali pa so v min. šolskem letu: 1 veroučitelj, 1 def. nadučitelj, 4 def. učitelji, 1 prov. učiteljica in 1 pomožni učitelj.

— Zdravnik, ki napada svoje bolnike — Graški „Tagblatt“ je priobčil sledečo vest iz Celja: — „Dne 21. julija se je vršila pri c. kr. okrožnem sodišču vzklicna obravnava proti tu kajšnjemu, pri civilnem in kazenskem sodišču dobro znanemu med. in iur. doktorju in zobozdravniku Johannu Rieblu. — Le-ta je bil pri ces. kr. okr. sodišču v Celju z rabsodbo z dne 25. maja t. l. zaradi prestopka telesne poškodbe po § 411. k. z. kaznovan z denarno kaznijo ozir. zaporom in pri dolgotrajni vzklicni obravnavi se je ta rabsodba v polnem obsegu potrdila. — Dejstvo je sledeče: Soproga nekega tukajšnjega črevljarja je prejela od g. dr. Riebla po njegovem zastopniku opomin, da naj plača honorar za operacijo zob, za katero se bo takointako še vršila obravnava, ker delo g. Riebla nikakor ni bilo brez pogrške. Ker pa je imel črevljar protitirjatev za črevlje, katere je naredil hčerki g. dr. Riebla, katerih pa ta ni hotel plačati, je poslal črevljar svojo soprogo, bolešno žensko, z obema računoma k g. dr. Rieblu, da se izgotovi skupni račun. Med nastalim prepričkom zagrabi dr. Riebel črevljarevo soprogo za roke, jo pritisne ob steno in jo sune v spodnji del telesa, ozir. jo zagrabi s pol odprto pestjo tako močno, da je bila poškodovana in je trpela dalj časa ob čutne bolečine. To se je tudi pri vzklicni obravnavi dokazalo, isto je tudi sodni zdravnik objektivno potrdil. Vsekako se bo še pristojna oblast pečala s to zadevo“.

— Žalec. Štajarske Slovence ponovno nujno opozarjamo na skupščino Cirila Metodove družbe v Žalcu prihodnji četrtek. Ta dan bodo zastopniki cele Slovenije tamkaj zbrani in bi napravilo zelo žalosten vtis, ako bi se mi ne udeležili v prav častnem številu. To se zlasti tiče Celjanov. Omenimo, da ta dan vozi nedeljski vlak.

— Sv. Frančišek Ksaverij. V nedeljo, dne 24. t. m. je strela udarila v tukajšnje župnišče, je vžgala podstrešje, razcepila več „špirovcev“ in močno poškodovala poslopje. K sreči je g. župnik zapazil, da se je vrh strehe začelo kaditi ter zaklical: gori! Na to so prihiteli ljudje v veliki trumi z načelstvom tukajšnje požarne bramborice in so ogenj hitro zadušili. Največjo zaslugo sta si pri tem stekla profesor g. Stegenšek in pa nadučitelj g. J. Teršak, ker sta pri gašenju marljivo sodelovala.

— Požer v Šmartinu pri Slovenjemgradu. V soboto, dne 30. julija t. l. ob 4. uri popoldne zažgal je štiriletni rejenc posestnika Jurija Smuka pod mostovžem, po katerem vozijo kmetje žito v skedenj, steljo. V hipu je bilo celo gospodarsko poslopje, kjer so imeli živino, žito, seno in gospodarsko orodje spravljeno, v plamenu. Večina živine se je rešila; zgorelo je samo eno tele in dve svinji. Na obeh straneh tega poslopja stoječi hiši ste bili po napornem delu rešeni. Pogorela pa je hiša sosed, gostilničarja Janeza Gaberška, v kateri je imel štacunar Jožef Knap štacuno in stanovanje. Razun živine in drugih malenkosti jima je zgorelo vse.

Od tod je vrglo ogenj na 140 korakov oddaljeni kozolec prvega gospodarja, ki je bil natlačeno poln žita, sena in gospodarskega orodja. Na nesrečo je bil kozolec okrog in okrog obdan s koprmi. Tu je bila vsaka človeška pomoč zastoj; zgorelo je vse do tal. Sreča, da je še bilo mogoče rešiti župni hlev, ker če bi se prijel tega zelo razširjenega poslopja ogenj, bilo bi v nevarnosti župnišče, cerkev, šola kaplanija, z eno besedo cela vas. S kozolca je zanesel veter ogenj nazaj ter vžgal gospodarsko poslopje čevljarja Ferdinanda Mithansa. Tudi tukaj je upepelil ogenj vse spravljene poljske pridelke in orodje. Sinko, ki je bil visoko na strehi in hotel zadušiti ogenj je padel s taiste, a poškodoval se je le neznatno. — Škoda velikanska, sadno drevje osmojeno, ovočje pečeno. Posestniki so bili le deloma zavarovani in od teh še nekateri z zaostalimi obroki na premijah. Starši, pazite na svoje otroke, skrivajte žveplenke, zavarujte svoje hiše, poljske pridelke in gospodarska orodja.

— Otvoritev vrta „delniške“ pivnice na Laškem. Vesel in lep je bil ta dan, ki smo ga preživeli v nedeljo na Laškem, in reči moramo, da smo z nekim posebnim zadovoljstvom zapuščali ta sicer še nemčurski trg, ko smo po vrlo dobro uspeli veselici zopet odhajali na svoje domove. Prepričani smo, da je prošla nedelja dan velikega pomena za Laški trg. Kdor je videl one burne prizore na dan birmovanja, si je pač mislil da bo tudi v nedeljo kaj enakega, toda bilo je vse drugače. Po prihodu dunajskega br-zovlaka so se skoraj v trenutku napolnili lepi, z balončki okrašeni vrtni prostori. Celjanov je bilo toliko število, kakor se jih gotovo ni nihče nadejal, a tudi domačini so bili, da rečemo, skoraj vsi. Posebno pa nas je veselilo, da smo videli med nami tako lepo število preprostega kmetkega ljudstva, katero se je ob vsakem trenutku pokazalo tako narodno navdušeno, kakor se nismo nadejali. Res, lepo je bilo videti, kako je izginila ona zev, katero hočejo naši nasprotniki videti med nami — pokazalo se je, da Slovenci ne poznamo one razlike, ne, tu je vsakdo lahko izpoznal, da smo vsi iste misli, istega prepričanja, da smo Slovenci in samo Slovenci. Vsa čast zavednim narodnim kmetom iz laške okolice. Bog daj, da bi se ta zavest še bolj razširila in ukoreninila v slednjem našem možu!

— Veselica se je začela z godbenim koncertom. Celjska narodna godba pod vodstvom kapelnika gosp. Koruna, nas je naravnost presenetila, kajti tako dobro igrati, kakor v nedeljo, smo jo redkokadaž čuli. Vsa čast kapelniku in godbi! Med godbenimi presledki je pelo celjsko „Slovensko delavsko podp. društvo“ več vrlo dobro uspešnih moških zborov. Pevke in pevci „Celjskega pevkega društva“ so zapeli dve pesmi. Vse priznanje moramo izreči domačemu laškemu mešanemu zboru pod vodstvom g. kaplana Bosine. Skoraj nismo mogli verjeti, da je bilo mogoče zbor v kratkem času par mesecev tako izborno izvežbati. Naj bi se po mogočnosti delalo na to, da se ta zbor pomnoži in razširi, kajti tam, kjer se močno dviga slovenska pesem, se dviga tudi narodna zavest, narodni ponos, narodna moč. Pevovodji in zboru odkritosrčno častitamo! — Da pa se združi „utile cum dulci“, da se z veselico zveže tudi resna stvar, je nastopilo tudi nekaj govornikov, ki so, porabivši lepo priliko, podali veselici res pravi narodni značaj. Prvi je pozdravil g. kaplan Bosina zbrano občinstvo v imenu domačinov, povdarjajoč velikanski pomen „Delniške družbe“ v narodnem oziru. „Delniška družba“ je narodno podjetje, katero ne gleda v prvi vrsti na to, da bi nakopičilo v svojih blagajnah kopice denarja, kakor to delajo nemčurji, ki gledajo le za tem, kako bi si na račun našega ljudstva polnili žepe. „Delniška družba“ je v prvi vrsti podjetje, katerega namen je okrepiti slovenski narodni življ. Zato je s tem večjim veseljem treba pozdraviti otvoritev tega vrta, v katerem se bodo odslej združevali Slovenci laške okolice, ne da bi jim bilo treba biti odvisnim od onih ljudi, kateri imajo pač radi slovenski denar, Slovence pa črtijo iz dna svoje duše. — Navdušeni govor je vsak trenutek vzbujal v občinstvu viharo priznanje. — Pač so se laškim nemčurčkom stiskale pesti, ako so za kakim varnim oglom poslušali svojo smrtno obsodbo!

— Ker je bila res najlepša prilika, je predstavil g. dr. Karlovšek zbranemu občinstvu slovenskega kandidata za prihodnje deželnozborske volitve g. župana Roša. — Le-ta je v kratkih besedah pozdravil navzoče ter jih opozoril nato, da v kratkem priredi v Laškem volilni shod, na katerem bo razvil svoj program. Tedaj naj gledajo vsi nato, da se bo shoda udeležil vsak Slovenec laške okolice, da bo videl in izpoznal, da mu volilno delo ne bo preveč težavno. — H koncu je še predsednik „Slovenskega delavskega podp. društva“ v Celju, gospod Ivan Rebek, izpregovoril nekaj krepkih besedi, navduševajoč posebno kmetko ljudstvo k narodnemu delu, in pozivljajoč slednjega Slovenca od najnižjega do najvišjega sloja k skupnemu složnemu delovanju. Sedaj, ko je vsakemu dana pravica, da si voli svojega zastopnika v deželni zbor, sedaj naj se pokaže moč našega naroda! Govornik je zaključil s srčnim pozdravom sedanjemu kandidatu in bodočemu poslancu g. Rošu. — Ker se je medtem že znočilo in je bilo treba oditi na kolodvor, se je še zapelo par pesmi in tako je bila veselica za nas končana, dočim so se domačini še dalj časa zadržali. — Pristaviti moramo, da se laško nemčurstvo ni upalo motiti lepe veselice, dasiravno je s pivniške strehe plapolala mogočna slovenska trobojnica. Izzivani ni bilo, ako ne smatramo za tako, da je kričaška godba tamkaj se nahajajočega cirkusa, gotovo naprošena, nalašč pred vrtom igrala neko polomljeno koračnico. Najbrž ji je kak znani slovenozrc zato obljubil kak literček piva. Sicer smo pa bili v nedeljo z laškimi nemčurji prav zadovoljni!

— Umrle je v Št. Juriju ob juž. žel. gospa Karolina Ipavic, soproga občespoštovanega gosp. dr. Gustava Ipavica, znanega slovenskega skladatelja. Globoko užaloščeni vrli narodni rodbini naše iskreno sožalje!

— Bralno društvo pri Sv. Juriju ob juž. žel. se na tem mestu iskreno zahvaljuje gospodični M. Orač, nadučiteljici pri Sv. Jurju za darovane knjige. Bog povrni. Želimo še veliko takih, kateri bi se spominjali našega bralnega društva s knjigami, ki jih močno rabi, kajti čitalcev je mnogo, a knjig premalo.

— Trasa rja in škropljenje. Od vseh strani se pritožujejo, da letos rja grozno mrcvari po vinogradih. — Tako se godi tudi večini naših ljutomerskih gor. Oziraje se na dopis v zadnji številki „Domovine“, pripomnil bi iz lastne skušnje sledeče: V začetku se pač ni pokazalo, da bi rja letos tako neusmiljeno napadala. Povsod se je škropilo prvič pravočasno, razun malih izjem. Tudi drugo škropljenje se je vršilo deloma v pravem času, deloma ga je oviralo vedno deževje, kateremu je navadno sledila silna vročina, kar je glavni pogoj za razvijanje rjinega trosi. Vez škropljenja nikakor ni ovirala, ker na to se v takih slučajih, razun če je les (pognanki) preveč razrastel, še niso bili pognanki sproti privezani h kolu, ne more ozirati. (Moje mnenje je, da je naravnost zanikrnost pustiti pognanke pred cvetom neprivezane h kolu, kakor je bila to prej navada in jih šele po cvetu privezati.) Najbolj trpi laški rizling, katerega grozdje je po nekoč popolnoma uničeno, zlasti na južnih legah in v takozvanih koritih (dnikah); tudi vse vrste španjola (žlahtnina) in nekaj drugih vrst so močno trpele. Pokazalo se je zopet, da naše lotmerške brege kaže večinoma zasajati z moslerjem, ki je že od nekdaž dika ljutomerskih gor. Sicer je ta trta letos tudi trpela, vendar obeta še precej, oziroma več kot katera druga vrsta. Da bi bilo res, da tisti zanikrneži, ki letos niso škropili, imajo vendar gorice proste rje, je težko verjeti. Z vso gotovostjo lahko trdim, da bodo dobro škropljene in dobro obdelane gorice ob času sv. Martina bolj zelene kot neškropljene za par tednov. Dobro škropljene in dobro obdelane gorice, če tudi iste deloma napadene od rje, kažejo še, v kljub temu, da je uničena množina grozdja, še precej dober uspeh. Rja uničuje tudi trsnice, katere se le z veliko pazljivostjo in vednim škropljenjem branijo iste. Že marsikatera trsnica je postala žrtev rje. Torej le škropiti in zopet škropiti in sicer ne z 1/2%, mešanico, pač pa 2%, in uspeh je gotov. Tistih pa, ki pravijo, da niso škropili in imajo

rje proste gorice, ne ubogati. Poznam par takih neškropljenih vinogradov, ki so pa že sedaj po polnoma suhi.

A. Mohorič.

— **Otvoritev „Aljažvega doma“.** Slov. planinsko društvo priredi v nedeljo, dne 7. avgusta t. l. slovesno otvoritev „Aljažvega doma“ v Vratih, ravno kar dogotovljene krasne planinske stavbe. Planinci in prijatelji planinstva ter narave, udeležite se mnogobrojno te slavnosti! Proslaviti je završeno delo, postavljeno v najdivnejši alpski dolini tik pod orjaškim Triglavom, delo, ki bode leta in leta kazalo širnemu svetu žilavost in požrtvovalnost slovenske matere sinov. Podrobni spored se pozneje priobči.

— Poročil se je dne 30. julija t. l. na Kr. Vinogradih praktikant o. kr. vseučiliščne knjižnice v Pragi g. Fran Heric, doma iz Kokorič pri Ljutomeru, z gđ. Elzo Slezákov, hčerko namestniškega svetnika.

Ustanovitev slovenskega akademiskega ferijalnega društva „Gorotan“.

Društvo, ki naj bi vezalo slovenske akademike v počitnicah med seboj, društvo, katero naj bi budilo slovensko zavest na Koroškem, je ustanovljeno!

27. juli je bil vesel in velepomemben dan za našo slovensko narodnost na Koroškem. — Prihiti so na ta dan slovenski akademiki iz vseh krajev slovenske Koroške v Velikovec, kamor je bil ta shod sklican. Koroškim razmeram primerno je društvo precej močno, šteje do zdaj 13 članov, katero število se bo gotovo še pomnožilo.

Počastilo je naš shod tudi precejšnje število duhovnikov in zavednih kmetov, žalibog pa en sam zastopnik narodnega učiteljstva.

Slišali so se navdušeni govori s strani gg. akademikov ter s strani gg. duhovnikov, katerih največ je privabila točka „počitniško delovanje društva“.

Prvi govornik g. phil. Grafenauer predlaga, naj deluje društvo skupno z gg. duhovniki, ter naj se sprejemajo v društvo tudi gg. bogoslovci. Prirejajo naj se shodi, „mladeniški shodi“, s cerkveno slavnostjo, kot priprava na veliki vse-slovenski „mladeniški shod“, ki se bo vršil v dveh letih na Koroškem. Le „mladeniški shodi“ a la na Brezjah bodo zbudili spečo Koroško. Za nas naj velja geslo vrlega našega Andreja Einspielerja: „Vse za dom, vero, cesarja.“

Temu odgovarja gosp. phil. Serajnik, češ, da taki „mladeniški shodi“ nimajo istega vpliva na ljudstvo, kakor ga imajo narodne veselice. Narodne veselice naj se prirejajo, da bo ljudstvo videlo, da tudi Slovenci nekaj zamoremo. Pri takih veselicah se ne izgubi toliko časa kot pri „mladeniških shodih“. — Prirejati se morajo v vsakem kraju ter pogostejše.

G. župnik Treiber ugovarja in povdarja, da bo imelo društvo sijajno bodočnost le tedaj, ako bo ostalo na verski podlagi ter delovalo skupno z gg. duhovniki.

Sklenilo se je prirediti letos tri „mladeniške shode“, in sicer v vseh delih slovenske Koroške.

To je prvi uspeh novorojenega akademiskega društva „Gorotan“. Da bi rodilo mnogo sadu, da bi stalo visoko nad vsako osebnostjo in nad vsakim strankarstvom ter zasledovalo kot edini smoter „čisto narodnost“.

Odbor slovenskega akademiskega ferijalnega društva „Gorotan“, se je se sestavil takole: Predsednik g. phil. Mischitz, podpredsednik gosp. phil. Kotnik, tajnik g. abit. Mertl, blagajnik gosp. abit. Ravnik, revizor g. phil. Vidovic.

Novemu, prepotrebemu društvu želimo največji uspeh!

Narodno-gospodarske novice.

Nekaj o čebelarstvu.

Piše I. Vuk.

(Dalje.)

Beseda o panjih in čebelnjaku.

Stari čebelarji in še tudi sedaj nekateri mlajši so rabili in rabijo slamnate panje ali koše.

Dobri so, kdor zna z njimi dobro ravnati. — Vendar tako pripravi kakor so novodobni Dzierzonovi panji, niso. Dzierzon je bil prvi, ki je rabil te panje in odtod ime. — A tudi ti so različnih sestav. Vendar imajo vsi to lastnost, da morajo biti napravljeni natanko po predpisani meri, če se hoče, da čebele ne trpe škode in z njimi čebelar. Za nas sta najboljša dva. Dunajski stoječi in dunajski ležeči panj. Panj se naj naredi iz debelih desk. Dela se tudi tako, da se vzameta dve deski iz zbijeta skup za eno steno. V sredi teh desk je prazen prostor, ki se napolni s pepelom ali s kako drugo snovjo, ki drži toploto. Čim bolj se skrbi pri napravljanju panja za prezimovanje čebel, tem manj preglavic bo imel čebelorejec.

Toliko o panjih. Kako se delajo, predpis in razložek med ležečim in stoječim, najdete s slikami v „Domačem vrtnarju“ profesorja Koprivnika, izdala „Družba sv. Mohorja“, koja knjiga se nahaja, ali bolje rečeno bi se morala nahajati pri vsaki slovenski hiši.

Čebelnjak se naj postavi na kraj, kjer imajo čebele prost izlet in prilet in da ljudje, posebno otroci ne hodijo mimo njega. Prednja stran naj bo vedno obrnjena proti jugovzhodu ali vzhodu. Odtod prihaja tudi najmanj vetrov. Najslabše pa je obrnjen proti jugozahodu. Tukaj solnce kaj praži čebele in med kar teče. Krog čebelnjaka mora biti tudi mir. Prostor je dober kjesibodi: pred hišo, v sadonosniku. Najpripravnejši pa je vrt. To pa le, ako je vrt v resnici vrt, na najboljši legi itd., ne pa kos kake zemlje, ki samo nosi ime vrta. Ker ima čebela tudi mnogo sovražnikov, se ji indirektno pomore, če je prostor ograjen. Potem je dobro, če teče majhen, ozek in plitev potoček, ker čebele rabijo vodo v obilni meri. Obliko čebelnjaka naj si voli čebelar sam, kakor se njemu najprimerneje zdi. Vendar mora biti vsak čebelnjak primeren in varen. Da naj bo vsak čebelnjak lep, je stvar čebelarja. Zunanja lepota tudi dovolj vpliva na človeka, bodisi kjerkoli. Zunanost takorekoč pove človeku, kdo, kaj in kakšen je ta ali oni čebelar.

Mimogrede bodi omenjeno, da je za čebele najboljše paša kostanj, lipa in potem ajda. In teh je po Slovenskem dovolj in zato je za Slovence čebeloreja igrača, kras slovenskoga gospodarstva. (Konec prihodnjič.)

Politični pregled.

— Proti trpinčenju vojakov je izdalo vojno ministrstvo zopet odlok, ki zaukazuje podrejenim poveljnikom, da morajo ravnati z vojniki dobro in taktno. Brezpogojno je prepovedano sirovo zmerjanje in trpinčenje vojakov. Kdor se ne bode ravnal po tem ukazu, se bode moral zagovarjati in bode strogo kaznovan. Le v izvenrednih slučajih bode kaznen olajšana.

— **Francoska in Vatikan.** Francoski minister za vnane zadeve, Delcassé, je poslal papeževemu nunciju v Parizu dopis, v katerem mu naznanja, da je njegovo poslaništvo v Parizu brezpomembno, ker so pretrgane diplomatske zveze med Francosko in Vatikanom. Papežev nuncij, msgr. Lorenzelli, je v soboto zvečer odpotoval s svojim tajnikom iz Pariza v Rim.

Rusko-japonska vojna.

V soboto dopoldne so došle iz Čitua in Šanghaja vesti, da je Port Artur že padel in da so Japonci izgubili 11.000 mož. Te vesti so bile seveda izmišljene.

„Kölnische Zeitung“ javlja, da imajo Japonci pred Port Arturjem 50.000 mož. Artilerija je popolnoma nedelavna. Ponoči kopljejo Japonci rove. Sovražne operacije na morju se omejujejo na nočne napade torpedovk na stražne ladje in na polaganje min. Zdravstveno stanje posadke je izborno in v trdnjavi vlada vzoren red.

V Čifu se zatrjuje, da ste te dni ena japonska križarka in ena topničarka zadeli ob ruske mine in se potopili. Rusi se v velikem obsegu poslužujejo min. Neki angleški parnik je pred nekaj dnevi opazil 30 milj izven Port Arturja rusko mino, ki je bila s kabljem zasidrana.

Kakor se poroča iz Tokija, so v soboto zjutraj videli ruske križarke v bližini mesta Idzu pri otoku Ošimi v Korejski morski ožini.

Skoro na to so se pojavile 4 japonske vojne ladje, ki so Ruse zasledovale v južni smeri. Sovražni eskadri ste bili druga od druge oddaljeni kakih 14 milj. Petero drugih japonskih ladij se nahaja na morju 14 milj od otoka Ošime.

Parnik „Koreja“, ki je ušel ruskemu brodogradu, ostane v Jokohami, dokler ne bo promet popolnoma varen. Pohod vladivostoškega brodogradarja je povzročil Japoncem 20 milijonov jenov ali 60 milijonov kron škode.

Rusi pošiljajo vedno več ladij na daljni vzhod. Ladje prostovoljne mornarice „Tarnov“, „Kostroma“, „Voronež“, „Vladimirov“, „Kijev“, „Jaroslav“, „Nižnij Novgorod“ in „Saratov“ in štirje parniki ruske trgovske in parobrodne družbe „Merkur“, „Juno“, „Jupiter“ in „Palada“ so pripravljene, da odidejo zaporedoma na daljni vzhod, oziroma v baltičsko morje, da bodo baltičsko brodogradarstvo na potu na bojišče preskrbljevale s premogom in vodo. Vse te ladje čakajo samo na signal, da odplujejo.

London, 30. julija. Maršal Oyama je zapustil Daljni vzhod in sedaj osebno vodi operacije pred Port Arturjem. Kitajski begunci poročajo, da je rušilca torped „Poročnik Burjakov“ uničila mina, dve drugi ruski torpedovki pa sta se rešili v notranjo luko.

London 30. julija. Iz Čifu poročajo: Neka džunka, ki je v četrtek opolnoči zapustila Port Artur, poroča, da se bije tam i na morju i na suhem ljut boj, in sicer že tri dni. Japonci so nameravali v torek napasti trdnjavo ter jo zavzeti. Pri otočju Miaotav stoje že džunke, da odplujejo pri zavzetju Port Arturja v pristanišče. Nemci v Čifu so stavili z Angleži 20 proti 1, da trdnjava ne bo padla še deset mesecev.

Niučvang 30. julija. 1600 japonskih vojakov se je včeraj nastanilo v ruskem oddelku mesta. Železniška proga med Vafankovom in Dašičavo je večinoma nepoškodovana, le nekaj mostov je razdrtih. Ker pa so Rusi odstranili lokomotive, vlečejo vagoni z živim živalstvom v kuliji. Štiri topove, katere so pustili Rusi nepokvarjene, so pripeljali Japonci pred Port Artur, da jih uporabijo pri obleganju trdnjave. Japonci so prevzeli upravo, katero vodi neki častnik evropske izobrazbe.

Petrograd 30. julija. V kratkem prično mobilizirati 3., 4. in 18. vojni kor.

Petrograd 30. julija. Japonci nimajo več morja pred Port Arturjem v oblasti. Rusko portartursko brodogradarstvo lahko plove, kadar hoče, iz luke. „Hacuso“ in „Jošino“ so Japonci izgubili vsled min, katere je položila ruska transportna ladja „Amur“, skrita v meglo, na kraju, kamor so Japonci vedno prihajali s svojimi ladjami.

Pariz 30. julija. „Agence Havas“ ima od 17. t. m. sledeče poročilo iz Liaojana: — Število krogelj, ki so bile izstreljene v bitki pri Dašičavu dne 24. t. m. je velikansko. Šest baterij v japonskem centru je moralo umolkneti. — Kitajci zatrjujejo, da so Japonci izgubili nad 10.000 mož.

Dunaj 30. julija. Ožu se laže, ako trdi, da se je Kuropatkin udeleževal zaonjih bojev. Iz Kuropatkinovega poročila je posneti, da njega in generala Saharova ni bilo v teh bitkah.

Petrograd, 1. avgusta. Danes je došlo oficijelno sporočilo, da je bil vojni zapovednik general Keller v boju ubit. Zadel ga je kosec granate.

London, 1. avgusta. Japonci so z napadom na Port Artur resno pričeli. Predno so pričeli z napadom, so poslali Stösslu poziv, naj kapitulira. Stössel je odklonil.

London, 1. avgusta. Kitajske vesti, da so Japonci že zavzeli skoro vse pozicije pri Port Arturju, so tu jako skeptično sprejeli. Res pa je, da boj za trdnjavo najhujše divja. Izgube na obeh straneh so velike. Toča jekla je tolika, da tolike še ne pomni zgodovina vojskovanja; 400 topov strelja v trdnjavo.

Vladivostok, 1. avgusta. Rusko brodogradarstvo se je srečno brez kake izgube ali poškodbe vrnilo sem.

Loterijske številke.

Gradec, 30. avgusta 1904: 27, 15, 69, 24, 55.
Dunaj, „ „ „ 27, 6, 73, 15, 77.

Kočijaž

popolnoma zanesljiv voznik, ki ima razum za živino ter so mu znana gospodarska in kmetijska opravila, se sprejme v paromlinu **Peter Majdiča v Celju.** (344) 2-1

Naprodaj

je po jako ugodni ceni lepo, takozvano Drofelsko posestvo na Brezju pri Mozirju. Isto meri z njivami, travniki in gozdi skupno 34 ha 68 a 61 m² ter je v zelo dobrem stanu, kakor so tudi poslopja dobro vzdržana.

Le resni kupci naj se oglasijo pri posestniku **Matiji Raku, p. d. Drofelniku, na Brezju pri Mozirju.** (342) 1

Išče se učenec

iz boljše hiše, kateri je dovršil ljudsko šolo, za trgovino z mešanim blagom **Karol Fürst v Abačah (Abstall) pri Radgoni.** Sprejem takoj. (345) 1

Trgovski pomočnik

izurjen v manufakturni in specerijski stroki ter pošten in zanesljiv, zmožen slovenskega, nemškega in ogrskega jezika, vojaščine prost ter z najboljšimi spričevali, želi takoj ali pa pozneje svojo

službo menjati.

Kdo in kje, pove upravništvo lista. (325) 6-3

V najem vzamem

gostilno v dobrem kraju in dobro vpeljana mesarijo. Najemnino plačam naprej. — Po- (296) nudbe upravništvu „Domovine“. 8-8

Pošten in priden (318) 5-4

trgovski pomočnik

in

dva zdrava učenca

iz poštene rodbine se takoj sprejmejo od tvrdke **And. Golob v Koprivnici na Štajarskem.**

Izvrsten okus kave dosežete s prinašenjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorec dragovoljno.
Pošta 5 kg. pošiljka 4 K 60 h franco.

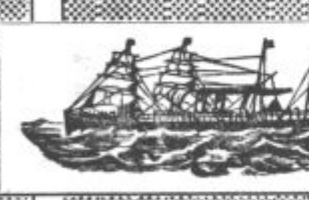
„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoj pošilja mesečno.

Vydrova tovarna žitne kave Praga-VII.

♦ Vožnje karte in tovorni listi v ♦

AMERIKO

Kralj. belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV. Wienergürtel 20 ali pa

Karol Rebek, glavni zastopnik v Ljubljani. Kolodvorska ulica št. 41, druga hiša na levo.

Razglas.

Hmeljarsko društvo v Žalcu v Savinski dolini daje vsem onim, kateri hočejo priti hmelj obirat in pa tudi drugim, kateri zamorejo opravljati težja opravila v hmeljnikih in sušilnicah, da bode hmelj letos za 14 dni poprej dozorel in da se je obiranje pričelo letos

v ponedeljek, dne 1. avgusta.

Obiralci dobe za vsak nabrani škaf po 12 vinarjev in enkrat na dan toplo kosilce. (326) 6-3
Pridite torej v obilnem številu.

Društveno vódstvo.

Trbovlje.

Gospa, črno oblečena, ki se je 19. t. m. iz Ljubljane ob 7. uri zvečer s poštnim vlakom odpeljala in v Trbovljah izstopila, dobi svojo zlato verižico za uro nazaj, katero je v kupeju izgubila. (333) 3-3

Naslov pove upravništvo tega lista.

600 hektolitrov

najfinejšega vina ima naprodaj graščina Dugoselo pri Zagrebu. V kraju je železniška postaja. (275) 15-11

(74) 15-15

Patentirane, same ob sebi delujoče

škropilnice „Syphonia“

za vinograde in hmeljnike
za **zatiranje sadnih škodljivcev**

proti boleznim na perju, za odpravo predenca in divje sorčice itd.

Same ob sebi delujoče, nošnje brizgalnice tudi z bakrenim kotlom

za 10 ali 15 litrov tekočine, s pripravo za petrolejno mešanico ali brez nje in vožnje, same ob sebi delujoče brizgalnice proizvaja kot specialitete

PH. MAYFARTH & Co.

tvornice poljedelskih strojev, specialna tvornica vinskih in sadnih stiskalnic in drugih strojev

DUNAJ, II. Taborstrasse št. 71.

Obširni ilustrovani ceniki zastoj.

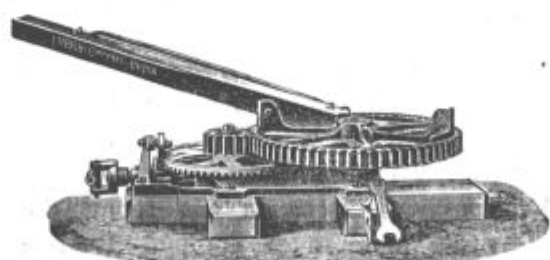
Zastopniki in preprodajalci se iščejo.

Kje?

Le pri

„**Merkur-ju**“

trgovina z železnino, P. Majdič, se kupijo najboljši poljedelski stroji,

mlatilnice

vitelji, slamoreznice itd.

Bogata zaloga **traverz**

in železniških šin, železa

za vezi, cementa, vodovodnih naprav in cevi in vsakovrstnega, v železninsko stroko spadajočega blaga.

Proda se hiša

z malim vinogradom na Starem gradu. Pogoji se izvedo pri **dr. Sernecu v Celju.** (343) 1

Slovite žveplene toplice na Hrvatskem

Varaždinske toplice

železnična, poštna in brzojavna postaja

ob Zagorski železnici (Zagreb-Čakovec)

Najvišje odlikovanje toplotne razstave, Dunaj 1903. Velika zlata kolajna in častni znaki razstave.

Analiza po dvor. svetniku profesorju dr. Ludvigu l. 1894. 58 stopinj Celzija vroč vrelec, neprekošen po svojem učinku pri mišičnem in sklepnem revmatizmu, trganju, vnetjih in kostolomih, putiki, neuralgiji, ischiji itd., ženskih boleznih, kožnih in skrivnih boleznih, kronični ledvični bolezni, mehurnem katarju, škrofeljnih, rhachitis, kovinski dyskrasiji, kakor zastrupljenju s svincom in živim srebrom itd., itd. pri boleznih v požirniku, prsih, jetrih, pri želodčnih bolečinah, hāmorrhoidih itd.

ELEKTRIKA. * MASAŽA.

Zdravilišče z vsem komfortom, vodovodom, pripravi za zdravljenje z mrzlo vodo s tušom in po Kneippovem načinu, celo leto odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra. Velik, krasen park, obsežni nasadi, lepi izleti. Stalna toplotna godba, obstoječa iz članov zagrebške kraljeve opere. Plesne zabave, koncerti.

Na postaji Varaždinske toplice pričakuje gostov vsak dan omnibus. Na razpolago so tudi posebni vozovi in se v ljudno prosi, da se dotične naroči naprej pri upravi toplic.

Zdravniške podatke daje toplotski zdravnik dr. A. Longhino.

Prospekte in brošure razpošilja gratis in franco

(168) 12-12

uprava toplic.